

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
15 ГРУДНЯ 2022 РОКУ**

УДК

*Розглянуто і схвалено
кафедрою теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету
(протокол № від 2022 р.)*

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № від 2022 року)

Рецензенти:

Наукове консультування і редагування: доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 р., Мукачево)
/ За заг. ред. Г. В. Товканець: – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-2), Гангур Г. В. (ПО-2).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

©Мукачівський державний університет, 2022

ЛЕХМАН О. Ю., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Соціально-психологічні аспекти становлення та розвитку особистості молодшого школяра.....	43
ЛІЗАНЕЦЬ К. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості формування комунікативної компетентності у здобувачів початкової освіти.....	45
МАКАРЕВИЧ О. В., МАЙБОРОДА І. Е. Використання інтерактивних методів та форм роботи в освітньому процесі Нової Української школи.....	47
МАРУШКА М. В., ЛІБА О. М. Формування в молодших школярів початкових уявлень про дробі.....	49
МАТВІЮК А. О., ЛАЛАК Н. В. Формування фінансової грамотності здобувачів початкової освіти на уроках «я досліджую світ».....	51
МИКУЛЯК М. Б., ЛІБА О. М. Технологія розвивального навчання як засіб формування пізнавального інтересу на уроках математики в початковій школі.....	51
НАЗДРАВЕЦЬКА Є. П., БУЧЕЛЛА М. І., МИХАЙЛОВА К. В. Зв'язок базового компоненту дошкільної освіти з концепцією нуш.....	55
НІМЕЦЬ С. М., ЛІБА О. М. Використання STEM-технологій на уроках математики в початковій школі.....	51
ОХРИМЧУК М., ЛІБА О. М. Методичні основи формування геометричних понять в учнів початкових класів в умовах реалізації концепції НУШ.....	51
ПАНЬКІВ Е. І., ЧЕКАН О. І. Підготовка учителів-логопедів в умовах ЗВО.....	60
ПНЯШКО Я. М., МОЛНАР Т. І. Превентивне виховання в системі педагогічної діяльності вчителя початкових класів.....	62
ПОПКО Д. О., БРИЧОК С. Б. До проблеми дисциплінованої поведінки учнів у школах України її пол. хіх – початку хх століття.....	64
РОЛЯ А. Й., РУСИН Ю. В., ЛАЛАК Н. В. Роль народознавства у формуванні світоглядних уявлень молодших школярів.....	66
СІДОР Ю. І., МАЙБОРОДА І. Е. Формування компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мистецької освітньої галузі.....	68
СІДОР Ю. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Формування сучасних компетентностей у молодших школярів.....	70
СУХОДОЛЬСЬКА Ю. М., МОЛНАР Т. І. Особливості розвивального освітнього середовища в Новій Українській Школі.....	72
ТОВТИН Х. В., ЛАЛАК Н. В. Підготовка майбутніх учителів до викладання інтегрованого курсу «мистецтво» у початковій школі.....	74
ТУРІНА М. Г., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі Нової Української Школи.....	77
ХИМИНЕЦЬ К. І., МИКУЛІНА А. К. Естетичне сприймання як засіб розвитку особистості молодших школярів.....	79

уроку – контролювати виконання своїх розпоряджень, слідкувати за тим, наскільки уважні і старанні учні.

На початку ХХ століття з'явилася потреба в організації позанавчальної діяльності учнів, - це вечори, ранки, екскурсії, гуртки ручної праці, що давало змогу заповнити вільний час дітей корисними справами і не дати їм змоги займати себе забороненими розвагами, приділялася увага зближенню учителя з учнями, організація їхньої тісної взаємодії, формування довірливих стосунків, що потім би дало можливість керувати дисципліною, яка б стала на міцне підґрунтя взаємоповаги.

Список використаних джерел:

1. Левківський М. В. Історія педагогіки : підручник. Харків : Центр навч. л-ри, 2003. 359 с.
2. Сірополко С. Історія освіти в Україні. Київ : Наукова думка, 2001. 912 с.
3. Хрестоматія з української педагогіки: навчально-методичний посібник / поряд. О. С. Березюк, О. М. Власенко; за ред. О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 338 с.

Роля А.Й., Русин Ю.В.,
здобувачки вищої освіти, ПО-41;
Науковий керівник:
к. пед. н., доц. Лалак Н.В.

РОЛЬ НАРОДОЗНАВСТВА У ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДНИХ УЯВЛЕНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Сучасний світ потребує освіти, орієнтованої на майбутнє. Війна, яку розпочала росія проти України, змінює все – освітні будні, умови навчання, стосунки між учасниками освітнього процесу. Наша держава зацікавлена сьогодні у підготовці до активного життя свідомих, високоосвічених, морально стійких та духовно багатих громадян. У зв'язку з цим, сучасне суспільство ставить перед системою освіти низку завдань, серед яких актуальним є формування світогляду, наукової картини світу молодших школярів. Роботу над розв'язанням цієї нагальної проблеми слід розпочинати з дитинства, коли формуються перші світоглядні уявлення малюків, адже школа озброює особистість основами знань про навколишній світ, про місце людини в ньому. Однак, така робота буде неповною без пізнання культури свого народу, його традицій, обрядів, звичаїв. Відтак, великого значення набувають питання формування світоглядних уявлень здобувачів початкової освіти засобами народознавства, народної педагогіки.

Починаючи з витоків педагогічної спадщини українського народу, питання стародавньої української народної культури були висвітлені у працях М. Грушевського, М. Костомарова, О. Потебні. Ці видатні історики та діячі культури дослідили філософські основи народної педагогіки й утвердили за нею

значення цінного джерела для вивчення народних морально-етичних поглядів. На необхідності вивчення і творчого застосування народно-педагогічних поглядів у формуванні картини світу наголошується у публікаціях В. Кузьменка, О. Любара, Н. Пустовіт, Ю. Руденка. Питання теорії і практики виховання дітей на ідеях народності розглядали у своїх дослідженнях Г. Ващенко, Т. Дем'янюк, П. Ігнатенко, С. Русова, Ю. Руденко, М. Стельмахович, В. Скуратівський, В. Сухомлинський та інші. Спільною для науковців є думка про те, що формування особистості засобами народознавства включає пізнання та розуміння своєї Батьківщини, з її історією, культурою, традиціями та обрядами. Вони є складовими не тільки світоглядних уявлень, а й національного світогляду, і формують ставлення до свого народу, до представників інших націй і народів.

Дослідники розглядають народознавство як систему фундаментальних знань про конкретний народ, про особливості побуту і трудової діяльності, національний характер, психологію, світогляд, історично-культурний досвід, у тому числі й здобутки в галузі навчання і виховання, про свій родовід, спосіб життя й виховання у сім'ях, про отчий край і все пов'язане з ним [4].

Отже, знайомлячи дітей з історією, культурою, побутом і традиціями власного народу, можливо сформувати адекватні уявлення про взаємозв'язок людини, природи і суспільства. Ми погоджуємось з думкою О. Стребни про те, що формування особистості засобами народознавства – це складний, багатогранний процес, що вимагає високої організації педагогічної праці та активно-творчої діяльності учнів, чіткості та цілеспрямованості в роботі, вміння зосередитися на головному [3]. Виконання цих вимог, на наш погляд, дозволяє ефективно працювати над створенням картини світу молодших школярів, їх уявлень про навколишній світ.

У зв'язку з цим надзвичайно корисними для нашої розвідки виявились і наукові праці М. Стельмаховича. Висвітлюючи суть української народної педагогіки, автор виокремлює поняття «народна дидактика», провідними завданнями якої визначає «формування у дітей правильних уявлень про явища навколишнього життя, розвиток пізнавальних психічних процесів (відчуття, сприймання, пам'ять, уявлення, мислення, мовлення), розвиток допитливості, кмітливості і розумових здібностей, інтелектуальних умінь і навичок» [4]. Проаналізувавши зазначене, можемо констатувати, що застосування народознавчого матеріалу у освітньому процесі початкової школи з метою формування у молодших школярів світоглядних уявлень та наукової картини світу є надзвичайно важливим.

Щоб процес використання народознавства у роботі ЗЗСО був ефективним, він має бути побудований з урахуванням системи принципів, методів, прийомів і форм роботи з учнями. У зв'язку з цим вважаємо необхідним звернути увагу на принципи педагогіки народознавства. Важливими, на нашу думку, є: принцип природовідповідності, народності, самодіяльності та реалізація народознавчого, людинознавчого і особистісного підходів [1].

Залучаючи здобувачів освіти до народознавства, до таких його складових як краєзнавство і етнографія, народна педагогіка і родинна етнопедагогіка, рідна

мова, історія і національні символи, ми розв'язуємо низку педагогічних завдань, серед яких важливе місце посідає формування світоглядних уявлень молодших школярів та їх картини світу. Вирішення цих питань, на нашу думку, неможливе без системи знань про український народ, особливості його трудової діяльності, побуту, харчування, без знання народного одягу, календаря і народної медицини. Знання звичаїв, сімейних та родових обрядів, вірувань і народної моралі допоможе школярам краще зрозуміти не тільки свій народ, а і самих себе.

Список використаних джерел:

1. Варакута О. М. Дидактичні умови формування народознавчих понять в учнів початкових класів // О. М. Варакута. - Тернопіль: Б., 2011. - 219с.
2. Державний стандарт початкової освіти // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2018>.
3. Стребна О. В. Громадянське виховання молодших школярів засобами традицій, обрядів, звичаїв українського народу / О. В. Стребна // Молодь і ринок. – 2008. – №12. – С. 144-147.
4. Стельмахович М. Етнопедагогічні основи української національної школи і родини // Рідна школа. – 2008 . – № 7-8. – С. 37-39.

Сідор Ю.І., студентка ПО-2
Науковий керівник:
старший викл. к. теорії та
методики початкової освіти
Майборода І. Е.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Головним завданням сучасної школи є формування ключових та предметних компетентностей учнів. У новітній педагогічній науці часто вживається поняття компетентність – здатність застосовувати набуті знання, вміння, навички та власний досвід у життєвих ситуаціях.

Важливу роль у становленні особистості відіграє мистецька освіта, від якості якої залежить культура як самої особистості, так і суспільства загалом. Метою мистецької освіти є розвиток у дітей високих естетичних ідеалів на основі особистісно-ціннісного ставлення до реального світу та сучасних творів мистецтва, здатності до сприймання, розуміння і створення художніх образів, формування потреб і здібностей до творчої самореалізації у процесі художнього осмислення світу, а також – ознайомлення з різними видами візуальних мистецтв, їх синтезом та засобами художньої виразності, засвоєння елементарних композиційних прийомів і просторових завдань [1].

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегровані предмети або предмети за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво за умови досягнення упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі. Вимоги до навчальних досягнень учнів конкретизовані у двох

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>